

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
kirjaamo@lvm.fi, liikennekaari@lvm.fi

VIITE LVM/2096/03/2015

ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Suomen Pikkubussiliitto ry (jäljempänä Pikkubussiliitto tai liitto) on tyytyväinen luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Pikkubussiliitto toimii henkilöliikennealalla toimivien yrittäjien edunvalvojana ja pyrkii vaikuttamaan erityisesti pienoislinja-autoja eli ns. pikkubusseja sääntelevään lainsäädäntöön ja siihen liittyvään alan käytäntöön. Jäsenten toimintaa ohjaavat useat eri lait. Pääsääntöisesti yksityisiä henkilökuljetuksia ajavat taksiliikenneluvalliset ajoneuvot, joihin sovelletaan taksiliikennelain varsin tiukkoja säännöksiä. Joukkoliikenneluvalla saa kuitenkin ajaa yksityisen henkilön tilaamia kuljetuksia, silloin kun istumapaikkoja on enintään 16 ja kuljetuksessa on vähintään viisi henkilöä tai jos matkatavaroiden määrä tai matkustajan tarvitsema pyörätuoli edellyttävät linja-autoa. Pelkästään taksiliikenneluvallisia autoja voi olla kolmenlaisia: ns. tavallisia takseja, esteettömiä takseja ja invatakseja, joihin kaikkiin vaikuttavat omat säännökset. Pikkubussiliiton näkemyksen mukaan henkilöliikennetoimiala tulee ymmärtää yhtenä kokonaisuutena ja keinotekoiset raja-aidat eri liikennetyyppien välillä tulee purkaa. Henkilöitä voidaan kuljettaa erityyppisin välinein ja keinoin. Niin taksiliikenteen, linja-autoliikenteen kuin tavaraliikenteen väliset taloudelliset yhteydet eivät joka tapauksessa noudata lainsäädännön hallinnollisia rajoja. Pikkubussiliitto on tyytyväinen, että ministerin hankkeessa vihdoin nähdään liikennemarkkinat yhtenä kokonaisuutena, jota tulee säännellä yhdenmukaisesti ja mahdollistaa liikennepalvelujen syntyminen markkinaehtoisesti.

Pikkubussiliitto pyrkii hyödyntämään innovaatioita ja etsimään jäsenilleen erilaisia palvelutapoja tällä saralla. Liiton jäsenet toimivat pääsääntöisesti pääkaupunkiseudulla, jossa henkilökuljetuspalvelujen kysyntä on suurempaa kuin tarjonta. Kiintiömäärät ylläpitävät tilannetta, jossa etenkin taksiautoilijoiden ei tarvitse kilpailla. Pikkubussiliitto kokee, että kilpailun vapauttaminen mahdollistaisi ennen kaikkea oman toiminnan kehittämisen ja palvelun parantamisen.

Pikkubussiliiton taksiluvan omaavia jäseniä on turhauttanut viranomaisten taksilupia koskevat käytännöt. Vaikka taksiliikennelain vuoden 2007 uudistuksen oli tarkoitus vähentää viranomaisten tarveharkintaa ja täsmentää luvan myöntämisen/kieltämisen perusteita, ei käytäntö ole muuttunut juuri lainkaan. Osa jäsenistä kokee erityisen turhauttavaksi, kun markkinoiden kysyntä viittaisi siihen, että lupia ei ole riittävästi ja tästä huolimatta lupia myönnetään nihkeästi eivätkä ne vastaa lainkaan alueen tarvetta. Perustelut päätöksissä ovat edelleen olemattomat ja on vaikea ymmärtää, miksi lupamäärää ei kasvateta. Ministeriön 18.11.2014 julkaisemassa taloudellisen selvityksessä taksiliikennelain keventämisestä selvityksen laatija Tempo Economics Oy osoittaa tilastossaan, kuinka lupamäärät ovat pysyneet lähes vakiona, vaikka asukasmäärä on huomattavasti kasvanut. 1990-luvusta vuoteen 2013 Suomen asukasluku on kasvanut lähes 500.000 (4998478 lukemasta 5451270) eli väkiluku on kasvanut 9% taksilupamäärän pysyessä käytännössä vakiona (s. 17). Tämäkin jo osoittaa, kuinka jähmeästi viranomaiset todellisuudessa lupia myöntävät.

Pikkubussiliiton jäseniä toimii myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella eivätkä nämä ns. maaseutuyrityksetkään välttämättä näe kiintiöistä luopumisen olevan uhka maaseutujen liikenteelle. Päinvastoin nyt esitetyillä muutoksilla voidaan elävöittää myös maaseutujen yritystoimintoja sallien henkilökuljetukset myös sivutoimisena. Pikkubussiliitto pyrkii ainakin itse olemaan myös tällaisessa kehityksessä mukana, että eri kuljetuksia yhdistellään ja vältetään autojen tyhjänä ajeltamista, mitä etenkin taksiliikennelain asemapaikkasäädös aiheuttaa kuluja kasvattaen. Jo nyt liikennöinti maaseudulla on haastavaa kannattavuuden osalta ja esitetyt muutokset ovat omiaan motivoimaan liikennöinnin jatkamista maaseudulla.

Hallituksen esityksessä tuodaan myös hyvin esiin muissa maissa havaitut seuraukset taksilupien vapauttamiseen liittyen. Taksiliikenteen vapauttamista vastustavissa keskusteluissa on usein vedottu siihen, että vapauttaminen johtaa ns. Ruotsin malliin, jonka on annettu ymmärtää olevan toimimaton mm. karanneiden hintojen vuoksi. Luonnoksessa tuodaan vihdoin esiin, että itse asiassa Ruotsissa taksipalvelujen käyttö on lisääntynyt ja suurin osa pitää hintatasoa kohtuullisena. Pikkubussiliitto katsoo hallituksen esityksen tavoin, ettei hintasääntelylle ole tarvetta vaan riittävää on hintojen selkeä ilmoittaminen.

Hallituksen esityksessä on myös hyvin otettu huomioon, että lupasääntelystä luopumisen yhteydessä on tärkeä lieventää myös kuljettajia koskevia vaatimuksia. Tällä hetkellä taksiliikennelaki edellyttää taksinkuljettajilta erityistä koulutusta ja loppukoetta. Pätevistä kuljettajista onkin jatkuvasti pulaa ja tällä hetkellä verottajan näkemyksen mukaan työnantaja ei voi edes kouluttaa kuljettajia ilman, että koulutus katsottaisiin työntekijältä verotettavaksi tuloksi, minkä vuoksi koulutettaviakin on hankala saada. Kun myös kuljettajia koskevista tiukoista vaatimuksista luovutaan, voidaan parhaiten ehkäistä kuljettajapulaa. On yrittäjän intressissä huolehtia siitä, että laatu pysyy samana ja vapaat markkinat kyllä pitävät huolen, että huono asiakaspalvelu näkyy asiakaskannassa.

Globalisoituminen ja uusien palvelukonseptien soveltaminen Suomessa edellyttävät muiden maiden tapaan tiukasta lupasääntelystä luopumista. Henkilöliikenteen sääntely-ympäristön tulisi ohjata mahdollisimman tehokkaan kilpailun toteutumiseen, joka voi varmistaa yhteiskunnan taloudellisen hyvinvoinnin kehittymisen. Käytännössä koskaan kilpailun

estäminen ei ole tehokas keino muiden tavoitteiden, kuten esim. alueellisen tasa-arvon, saavuttamiseen. Normaalisissa markkinatilanteissa ne yritykset menestyvät, jotka kykenevät kehittämään toimintaansa. Näin sen tulisi olla henkilöliikenteessäkin.

Suomen Pikkubussiliitto ry

Jari Kujala

Puheenjohtaja, Suomen Pikkubussiliitto ry